

Georganiseerd overleg sector Defensie			
SOD			
Verzonden		21-6-2022	
Briefnummer		PA/22.0386 bijl1	
Zaaknummer		ZD.500.1	
Status	☒	Behandel	☐ Informatie
Pieptermijn			

Notitie ten behoeve van de werkgroep Postactieven

Informatie en planning overleg inzake gevolgen nieuwe pensioenstelsel voor (voormalig) militairen

Inleiding

Het Nederlandse pensioenstelsel ondergaat momenteel een grondige herziening. Het doel van de wijzigingen is dat het pensioen directer meebeweegt met de ontwikkelingen van de economie, transparanter en persoonlijker is en beter aansluit bij de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en in de maatschappij. De herziening raakt ook de pensioenregeling van militairen en burgerambtenaren van Defensie.

Over de gevolgen van het nieuwe pensioenstelsel voor de pensioenregeling voor burgerambtenaren vindt de afstemming en het overleg plaats in (werkgroepen van) de Pensioenkamer (PK). Daar waar het gaat om specifieke elementen van de pensioenregelingen die voor militairen (kunnen) afwijken van de burgerambtenaren zal het overleg moeten worden gevoerd in de werkgroep Postactieven (PA) van het Sectoroverleg Defensie (SOD).

Om het mogelijk te maken dat sociale partners in het SOD tijdig keuzes kunnen maken over de invoering van het nieuwe pensioenstelsel voor (voormalig) militairen moet informatie worden verzameld en geanalyseerd over het Nieuwe Pensioencontract (NPC). In de afgelopen maanden is daarvoor al veel werk verricht. In deze notitie wordt een 'voortgangsrapportage' gegeven wat er is gedaan en ook wat de komende tijd nog moet worden gedaan. Daarbij wordt ook ingegaan op het proces van de PK en voorstellen gedaan om zoveel als mogelijk aan te sluiten op de planning van de PK. Met oog op de voortgang van het proces tot invoering van het nieuwe stelsel voor militairen worden in deze notitie enkele beslispunten aan de werkgroep PA voorgelegd.

Proces in PK en aanpak t.a.v. militairen

Ten aanzien van de nieuwe pensioenregeling voor Overheidssectoren en Onderwijs zijn vanuit de PK vanaf de zomer van 2021 vier verschillende werkgroepen aan de slag met de onderdelen van de nieuwe pensioenregeling: (1) de premie/pensioendoelstelling, (2) het nabestaandenpensioen (NP), (3) het arbeidsongeschiktheidspensioen (AOP) en (4) de overgangsregelingen (Bijlage K). Elk van deze werkgroepen levert een rapportage op met een analyse van verkende varianten, voor- en nadelen, gevolgen voor deelnemersgroepen en eventuele knelpunten. Op basis van deze rapportages zal de PK voor ieder onderwerp een werkhypothese vaststellen, die op een later moment worden samengevoegd – en afgewogen – om te komen tot de nieuwe pensioenregeling.

Deze aanpak wordt op hoofdlijnen ook voor militairen gevolgd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de (algemene) analyses die in de werkgroepen van de PK worden uitgevoerd. Aanvullend voor het overleg in het SOD (werkgroep PA) moet dan specifiek gekeken worden naar de elementen van de pensioenregelingen die voor militairen (kunnen) afwijken.

De aanpak t.a.v. militairen valt hiermee in twee delen uiteen:

1. Pensioenregeling: Ten aanzien van de ABP-pensioenregeling voor militairen worden de bijzondere militaire elementen per onderwerp in kaart gebracht en wordt geanalyseerd hoe deze van invloed zijn op de pensioenregeling. Om daarbij de effecten van de nieuwe pensioenregeling op deelnemersgroepen in kaart te kunnen brengen, zijn negen maatmensen opgesteld, die een goede weerspiegeling zijn van het militair personeel. Deze maatmensen zijn al eerder in de werkgroep PA vastgesteld.
2. Bijzondere regelingen: Ten aanzien van de bijzondere militaire regelingen worden aparte analyses uitgevoerd. Hierin wordt bekeken wat de raakvlakken zijn met het nieuwe pensioenstelsel en welke elementen van de bijzondere regelingen moeten worden aangepast.

Het resultaat van deze analyses wordt vastgelegd in rapportages die worden aangeboden aan de werkgroep PA. Als deze rapportages in de werkgroep PA op volledigheid zijn beoordeeld, kunnen deze uiteindelijk dienen om de keuzes te maken voor de totale pensioenregeling en overige regelingen voor militairen.

Wat is gedaan en wat moet nog worden gedaan?

Bijzondere militaire risico's op arbeidsongeschiktheid en invaliditeit

Het afgelopen jaar is het stelsel van regelingen voor de bijzondere militaire risico's op arbeidsongeschiktheid en invaliditeit geïnventariseerd. Daaruit is afgeleid welke elementen van deze regelingen worden geraakt door het nieuwe pensioenstelsel. De rapportage hierover is afgerond en bijgevoegd als bijlage X.

Beslispunt WGPA: Is de rapportage voor sociale partners volledig?

Bijzondere militaire risico's op overlijden

Eenzelfde analyse is uitgevoerd op de regelingen voor de bijzondere militaire risico's op overlijden. Ook hier is vastgesteld welke elementen van de regelingen worden geraakt door het nieuwe pensioenstelsel. De rapportage over dit onderwerp is afgerond en bijgevoegd als bijlage Y.

Beslispunt WGPA: Is de rapportage voor sociale partners volledig?

Onderdelen van de reguliere pensioenregeling

Ten aanzien van de verschillende onderdelen van de reguliere pensioenregeling worden de verrichtingen van de werkgroepen van de PK gevolgd en wordt bij ABP informatie verzameld ten aanzien van het nabestaandenpensioen, het arbeidsongeschiktheidspensioen en de premie/pensioendoelstelling. Op basis van deze inzichten moet worden vastgesteld welke elementen mogelijk tot afwijkingen in de pensioenregeling voor militairen kunnen leiden. Om besluitvorming over de contouren voor militairen voor te bereiden, wordt beoordeeld wat de invloed op de bijzondere militaire elementen is. Hierbij worden relevante scenario's uitgewerkt en (mogelijke) verschillen met burgerambtenaren geduid en gekwantificeerd. De uiteindelijke rapportages voor de PK aangevuld met de specifieke elementen voor militairen zullen ook worden aangeboden aan de werkgroep PA. Dit met het uiteindelijke doel dat sociale partners in het SOD de totale pensioenregeling voor militairen kunnen vaststellen.

Overgangsregelingen (Bijlage K)

De verrichten van de PK-werkgroep die zich buigt over de overgangsregelingen (Bijlage K) worden ook gevolgd. Welke overgangsregelingen specifiek nog voor militairen gelden en hoe deze worden geraakt door het nieuwe pensioenstelsel moet nog goed in kaart worden gebracht. Wel is duidelijk dat 'Bijlage K-aanspraken' voor militairen voor 2001 zijn opgebouwd en daarmee ook onderdeel uitmaken van de analyse die wordt opgepakt inzake het invaren (zie hierna).

Invaren

Een aparte werkgroep van de PK zal zich gaan bezighouden met het 'invaren' van opgebouwde aanspraken, evenals de eventuele compensatie voor medewerkers voor wie het nieuwe stelsel leidt tot negatieve effecten. Voorzien wordt dat sociale partners voor 1 april 2023 een voorlopig besluit over invaren moeten nemen.

Op dit onderwerp geldt voor militairen de uitzonderlijke situatie dat het ouderdomspensioen van vóór 2001 wordt gefinancierd via de begroting van Defensie. Aanvullend op het brede vraagstuk van invaren – dat in de werkgroep van de PK wordt uitgezocht – moet specifiek voor militairen worden geanalyseerd wat de gevolgen zijn voor de aanspraken, de financiering en de uitvoering in de scenario's waarin het begrotingsgefinancierde pensioen wel of niet wordt ingevaren.

Planning

Met verwijzing naar de brief van de Pensioenkamer inzake de aangepaste planning nieuwe pensioenregeling 2026, die ik u op 20 juni 2022 (PA/22.0385 + bijl 1 en 2) heb aangeboden, is de planning van de PK en het ABP erop gericht dat de gewijzigde ABP-pensioenregeling per 1 januari 2026 inwerking kan treden. Om tot de gewijzigde pensioenregeling te komen is in die planning opgenomen dat de PK in oktober 2022 de contouren vaststelt van de totale nieuwe regeling en vóór de zomervakantie 2023 het gehele traject (incl. invaren en compensatieregelingen) is afgerond. Om ervoor te zorgen dat ABP ruim de tijd krijgt om de wijzigingen te implementeren en zo aan de wettelijke vereiste en beheerste bedrijfsvoering te kunnen voldoen, vindt de PK het nodig dat het ABP kan starten met de implementatie na de zomer van 2023.

Het is wenselijk om zoveel als mogelijk aan te sluiten bij de ambitie van de PK, omdat er sprake is van wederzijdse afhankelijkheid. In dit stadium is echter nog niet duidelijk wanneer de contouren van de totale regeling voor militairen kunnen worden vastgesteld. Aangezien de specifieke effecten voor militairen nog niet in kaart zijn gebracht is het denkbaar dat besluitvorming hierover (in dit stadium) achter zal lopen bij de PK. Het is wel van groot belang dat een verdieping op de specifieke effecten voor militairen zorgvuldig gebeurt. En dat kost tijd. Momenteel is die tijd in verband met het arbeidsvoorwaardenoverleg beperkt beschikbaar gebleken om parallel op te lopen met de PK. Gelet op de wederzijdse afhankelijkheid is het raadzaam om de PK te informeren dat het SOD het maximaal haalbare heeft gedaan en zal doen om tempo te maken, maar dat voor een zorgvuldige besluitvorming over zo'n belangrijk dossier het SOD niet parallel zal lopen aan de planning van de PK, maar zoveel mogelijk zal aansluiten.

Dit vraagt in de voorbereiding en in de besluitvorming in het SOD om gezamenlijk eigenaarschap van sociale partners. Alleen dan kan immers tijdig worden besloten over de pensioenregeling voor militairen én kan bovendien nog invloed worden uitgeoefend op

de gemeenschappelijke elementen van de pensioenregeling. Van belang is daarom dat de komende maanden voldoende tijd wordt gereserveerd om alle analyses te doen en de rapportages in gezamenlijkheid op te kunnen stellen. In bijlage Z 'Inschatting tijdsbesteding analyses en besluitvorming militaire regelingen' is hiervoor een tijdsinschatting gemaakt.

Beslispunten WGPA

De PK in reactie op hun brief schriftelijk informeren dat het SOD het maximaal haalbare doet om zoveel als mogelijk aan te sluiten op de planning van de PK aangevuld met een concrete planning tot en met het eerste kwartaal 2023. Daartoe wordt voorgesteld:

- a. de WGPA vergaderingen van 13 september en 8 november 2022 te reserveren om de contouren van de nieuwe regeling voor militairen vast te stellen;
- b. de WGPA vergaderingen van 20 december 2022 en de eerst volgende in 2023 te reserveren om te besluiten over het invaren van de begrotingsgefinancierde pensioenen;
- c. voldoende tijd te reserveren voor het in technische zin bespreken en opstellen van de verschillende analyses en rapportages.

Overige – aanverwante – onderwerpen

Tot slot wordt aandacht gevraagd voor de volgende onderwerpen: (1) paragraaf 7.6 en (2) de actualisatie van het stelsel van bijzondere regelingen.

Paragraaf 7.6

Het onderwerp 'paragraaf 7.6' kent zijn oorsprong in een probleem waar sociale partners eind 2019 in de uitvoering van het pensioenreglement ten aanzien van de begrotingsgefinancierde pensioenen op zijn gestuit. Het onderwerp van 'paragraaf 7.6' is gelinkt is aan het vraagstuk of de pensioenaanspraken opgebouwd vóór 2001, waaronder ook de 'Bijlage K-aanspraken', worden ondergebracht in het nieuwe pensioenstelsel. Een mogelijkheid kan zijn om het onderwerp 'paragraaf 7.6' – in het verlengde van de uitwerking van de scenario's over het al dan niet invaren van het begrotingsgefinancierde pensioen – nader uit te werken. En daarbij ook specifiek aandacht te geven aan de waardeoverdracht van kleine pensioenen/reservistenpensioenen en de Bijlage K-aanspraken.

Beslispunt WGPA: Het onderwerp 'paragraaf 7.6' nader uit te werken in het verlengde van de uitwerking van de scenario's over het al dan niet invaren van het begrotingsgefinancierde pensioen.

Actualisatie van stelsel bijzondere regelingen

Uit de inventarisatie komt naar voren dat het stelsel van regelingen voor de bijzondere militaire risico's op arbeidsongeschiktheid, invaliditeit en overlijden in de afgelopen 15 jaar nauwelijks is aangepast. Een actualisatie van dit stelsel strekt tot aanbeveling. Een dergelijke actualisering valt echter voor nu buiten scope van het onderzoek naar de elementen van de bijzondere regelingen die door de komst van het nieuwe pensioenstelsel worden geraakt en mogelijk aangepast moeten worden.

Beslispunt WGPA: In gezamenlijkheid onderzoek te laten doen naar de mogelijkheden om de bijzondere regelingen te actualiseren.